

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 6 marca 2026 r.

Poz. 1120

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.35.2026.PB WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 6 marca 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 1 pkt 2 i 3 uchwały nr XV/108/2026 Rady Gminy Sejny z dnia 2 lutego 2026 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty i rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Sejny lub jej jednostkom organizacyjnym oraz warunków dopuszczalności pomocy publicznej, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, w zakresie zwrotów: „w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika”.

UZASADNIENIE

W dniu 2 lutego 2026 r. Rada Gminy Sejny podjęła uchwałę nr XV/108/2026 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty i rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Sejny lub jej jednostkom organizacyjnym oraz warunków dopuszczalności pomocy publicznej, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną. Akt ten wpłynął do organu nadzoru w dniu 5 lutego 2026 r. i z urzędu poddany został kontroli legalności. Przeprowadzona analiza wykazała, iż uchwała podjęta została w części z istotnym naruszeniem prawa, w związku z powyższym organ nadzoru w dniu 4 marca 2026 r. wszczął postępowanie nadzorcze, celem wyeliminowania wadliwych zapisów uchwały z obrotu prawnego. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

W ocenie organu nadzoru analizowana uchwała w § 3 ust. 1 pkt 2 i 3 w sposób istotny narusza art. 59 ust. 2 w związku z ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.), dalej również jako „ustawa”, poprzez przyjęcie, że należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy, mogą być umarzone w części, a terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty „w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika”.

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 59 ust. 1-3 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4.

Kompetencję organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do określenia szczegółowych zasady, sposobu i trybu udzielania ulg, o których mowa w ust. 1 ww. przepisu ustawy, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organu lub osoby uprawnionej do udzielania tych ulg, określa art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Ustęp 3 art. 59 tej ustawy z kolei udziela kompetencji organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w sposób fakultatywny, do stanowienia w drodze uchwały o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy.

Podkreślić należy, że przepis delegacyjny, tj. art. 59 ust. 2 ustawy, upoważnia radę gminy do podjęcia uchwały, która stanowi akt prawa miejscowego (por. art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Oznacza to, że organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym obowiązany jest działać ściśle w granicach tego upoważnienia. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje albo w całości.

Tymczasem w § 3 ust. 1 uchwały Rada Gminy Sejny postanowiła, że: „*Na wniosek dłużnika:*

- 1) *należności mogą być umarzane w całości w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym;*
- 2) *należności mogą być umarzane w części – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika;*
- 3) *mogą zostać odroczone terminy spłaty całości lub części należności na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, lub płatność całości lub części należności może zostać rozłożona na raty na okres nie dłuższy niż 24 miesiące – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika”.*

W ocenie organu nadzoru, przyjmując powyższe regulacje (dot. § 3 ust. 1 pkt 2 i 3 uchwały), rada dokonała nieuprawnionej modyfikacji ustawowych przesłanek stosowania ulg, wymienionych w art. 59 ust. 1 ustawy. Zgodnie jednak z poglądem sądów administracyjnych, organ uchwałodawczy nie ma możliwości ich zmiany, pominięcia lub dodania nowych. Treść upoważnienia z art. 59 ust. 2 ustawy nie przewiduje bowiem kompetencji dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, aby w akcie prawa miejscowego uściślać czy rozwijać przesłanki przyznawania ulg wymienione w ust. 1 tego przepisu (por. Majka P. (w:) Ofiarski Z. (red.), Ustawa o finansach (...), art. 59; wyrok WSA w Gliwicach z dnia 10 października 2012 r. sygn. akt I SA/Gl 924/12; wyrok WSA w Gliwicach z dnia 2 kwietnia 2014 r. sygn. akt I SA/Gl 18/14; wyrok WSA w Gliwicach z dnia 3 lipca 2018 r. sygn. akt I SA/Gl 484/18; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 maja 2023 r. sygn. akt II SA/Go 190/23).

Podkreśla się, że przesłanki uzasadniające zastosowanie ulg objętych przedmiotową uchwałą zostały określone w art. 59 ust. 1 ustawy. Są to: **ważny interes dłużnika lub interes publiczny**. W analizowanej uchwale, w § 3 ust. 1 pkt 2 i 3 dokonano modyfikacji tego przepisu ustawowego. Modyfikacje przepisów ustawowych są niedopuszczalne. W orzecznictwie wielokrotnie wyrażany był pogląd, że modyfikacje przepisów ustawowych, jako wysoce dezinformujące i stanowią istotne naruszenie prawa (vide: wyroki NSA z dnia 16 czerwca 1992 r. sygn. akt II SA 99/92, ONSA 1993/2/44; z dnia 14 października 1999 r. sygn. akt II SA/Wr 1179/98, OSS 2000/1/17; z dnia 6 czerwca 1996 r. sygn. akt SA/Wr 2761/95).

Mając na względzie powyższe, postanawia się jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska